

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Commissie Wetsvoorstellen

Aan de Vaste commissie voor Financiën van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal

mr. R.F. Berck

Postbus 20018

2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 1 april 2016

**Betreft: Commentaar van de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde
van Belastingadviseurs op de reactie d.d. 15 maart 2016 van de
Staatssecretaris van Financiën op vragen in het kader van het schriftelijk
overleg inzake pensioen in eigen beheer**

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennisgenomen van bovenvermelde reactie inzake oplossingsrichtingen voor het pensioen in eigen beheer (hierna: PEB) (Kamerstukken II 2015/16 34 302, nr. 108). De Orde is verheugd dat de reactie d.d. 15 maart 2016 belangrijke verbeteringen bevat ten opzichte van het eerdere voorstel. Op dat eerdere voorstel heeft de Orde reeds commentaar geleverd in haar brief d.d. 18 januari 2016. Onderstaand wordt commentaar geleverd naar aanleiding van de reactie van de staatssecretaris d.d. 15 maart 2016.

Uitfasering PEB met afkoop of spaarvariant

De Orde constateert dat de wijzigingen in het voorstel ten aanzien van de uitfaseervariant een positief effect kunnen sorteren in termen van effectiviteit (en efficiency), in uitvoerbaarheid en voorts kunnen leiden tot een vermindering van de administratieve lastendruk. Door de keus te bieden tussen afkopen en oudedagsparen als spaarvariant bij uitfasering PEB, waarbij wordt afgestempeld tot het niveau van de fiscale balanswaarde, wordt het probleem van de bestaande pensioenvoorzieningen in eigen beheer opgelost. Vanwege de almaar dalende rente zijn de problemen bij het opbouwen van pensioenaanspraken onder PEB, enorm toegenomen. Dat heeft zeer veel directeuren-grootaandeelhouders (hierna: DGA's) in de afgelopen jaren reeds doen besluiten om de verdere opbouw van pensioenaanspraken onder PEB te staken. Thans wordt slechts door een beperkt gedeelte van alle DGA's nog voortgegaan met opbouw van pensioenaanspraken onder het PEB-regime. Uit oogpunt van uitvoerbaarheid van wet- en

De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB reageert gevraagd en ongevraagd op fiscaal relevante (wets)voorstellen (alsmede het voortraject daarvan), vanuit de expertise van haar leden. Belangrijke toetsstenen zijn uitvoerbaarheid, effectiviteit en efficiency, regeldruk, terugwerkende kracht, verenigbaarheid met het recht, en de gevolgen voor het investeringsklimaat.

1

regelgeving, alsook van beperking van administratieve lasten, kan de Orde begrijpen dat de verdere opbouw van PEB wordt afgeschaft en dat een oplossing wordt geboden om de bestaande pensioenvoorzieningen onder het PEB-regime om te bouwen naar een eenvoudiger systeem.

Doordat de afkoop tegen thans 70 procent van de fiscale balanswaarde zal plaatsvinden, wint deze variant aan realiteitswaarde. Gelet op de in de regel onvoldoende dekking van de pensioenverplichtingen, is de verwachting van de Orde evenwel nog steeds dat een minderheid van de DGA's zal (kunnen) kiezen voor de afkoopvariant. Met name de DGA's die relatief bescheiden bedragen/pensioenaanspraken in eigen beheer hebben opgebouwd, zullen afkoop serieus overwegen.

De omzetting van PEB naar oudedagsparen als spaarvariant bij uitfasering voorkomt dat thans liquide middelen aan de BV (hoeven te) worden onttrokken. Via dit oudedagsparen wordt uitstel van heffing over de uitkeringen bereikt op een zelfde wijze als thans bij PEB het geval is.

Al met al wordt ter zake van de bestaande pensioenvoorzieningen in eigen beheer een aantal doelen bereikt met het aangepaste voorstel:

1. wegnemen van het waarderingsverschil commercieel-fiscaal;
2. wegnemen van de huidige (dreiging die uitgaat van de) dividendklem;
3. wegnemen noodzaak om jaarlijks (complexe) actuariële berekeningen te maken.

In ons commentaar van 18 januari 2016 hebben wij vermeld dat uitfasering van het PEB ertoe kan leiden dat de DGA wordt ontmoedigd om voor zijn oudedag te sparen, althans door middel van pensioen. Als het PEB wordt uitgefaseerd, komen andere vormen van oudedagsopbouw in beeld.

Met de thans voorgestane oplossingsroute voor het PEB-probleem dat zijn oorzaak vindt in het waarderingsverschil tussen de commerciële en de fiscale grondslagen, wordt fiscaal bezien rust gecreëerd. In de sfeer van de vennootschapsbelasting zal alles neutraal blijven, omdat de gepassiveerde bedragen niet wijzigen. In de sfeer van de loon-/inkomstenbelasting wordt – op termijn – in beginsel de belasting geheven over uitkeringen die ook daadwerkelijk zullen worden uitbetaald aan de DGA's. In feite vindt met het voorstel bij DGA's net als bij andere werknemers, korting van hun pensioenaanspraken plaats vanwege de onmogelijkheid van de pensioenuitvoerder om volledig aan de verplichtingen uit hoofde van de opgebouwde aanspraken te kunnen voldoen.

Een wezenlijk punt in deze discussie is de positie van de partner. Zowel bij de uitfasering van het PEB als ook bij de omzetting naar de spaarvariant in eigen beheer (OSEB) zal de partner toestemming moeten geven, zoals de staatssecretaris van Financiën in zijn brief van 15 maart 2016 ook aangeeft. Dit kan in de praktijk belemmerend werken voor DGA's respectievelijk hun partner om voor de ene of de andere variant te kiezen. De Orde realiseert zich echter dat dit voor elke wijziging die ten opzichte van het huidige PEB wordt aangebracht, zal gelden. Daarbij blijft de mogelijkheid bestaan voor de DGA om het nabestaandenpensioen elders bij een professionele verzekeringsmaatschappij te verzekeren (uiteraard mits daarvoor voldoende liquide middelen aanwezig zijn). Langs deze weg kan dit "partnerprobleem" worden opgelost. De Orde meent

overigens dat dit “partnerprobleem”, dat nadrukkelijk een civielrechtelijke kwestie is, geen reden kan en mag zijn om fiscale wetgeving nimmer te (kunnen) wijzigen.

Toekomstige faciliteit

Los van de oplossing voor de bestaande pensioenvoorzieningen in eigen beheer, is voorts de vraag of in de toekomst een fiscale eigenbeheerfaciliteit aanwezig moet blijven, zodat pensioengelden een financieringsfunctie kunnen (blijven) vervullen in de onderneming van de DGA. De Orde merkt op dat in deze sfeer verschillende denkbeelden bestaan met duidelijke voor- en tegenstanders. De Orde verwijst onder meer naar het rapport van de werkgroep Ondernemerspensioen van Tilburg University. Daarbij is denkbaar dat de nieuwe fiscale faciliteit los komt te staan van de oudedagsvoorziening van de DGA in het algemeen en “pensioen” in het bijzonder. De beschermingsgedachte bij “pensioen” maakt dat strikte toepassing van die invalshoek betekent dat pensioenpremies prudent worden belegd en deze premies (moeten) worden ingelegd bij een professionele pensioenuitvoerder (verzekeringsmaatschappij, pensioenfonds of een bancaire instelling). Mogelijk kan de fiscale faciliteit die invulling geeft aan de financieringsfunctie, zodanig anders worden vorm gegeven dat de oudedagsvoorziening van de DGA net als voor andere werknemers, wordt omgeven met dezelfde waarborgen.

Bij dit alles zal een goed beeld van de huidige situatie – dat wil zeggen 2016 met een uiterst lage rentestand en sterk versoberde mogelijkheden voor pensioenopbouw – moeten worden gevormd, zodat eventuele alternatieve voorstellen qua effect zo realistisch mogelijk kunnen worden vergeleken. Naar de mening van de Orde is het niet juist zich thans nog te baseren op cijfermateriaal uit 2009, zoals in de brief van 15 maart 2016 gebeurd, als referentiekader. Sindsdien is er veel veranderd en wordt de kans op een onjuiste vergelijking sterk vergroot, met dito gevolgen voor welke beleidsvariant zou worden gekozen.

Terugsluis opbrengst

Blijkens de brief van 15 maart 2016 levert uitfasering van PEB structureel 65 miljoen euro op. De brief geeft niet concreet aan hoe deze opbrengst zal worden heringezet. Het heeft de Orde verbaasd dat in de brief van 15 maart 2016 hiervoor geen concrete voorstellen worden gedaan. Daarom maakt de Orde thans van de gelegenheid gebruik een tweetal beleidsvarianten nadrukkelijk onder de aandacht te brengen. De Orde beklemtoont dat deze opbrengst naar haar mening in elk geval wordt teruggesluisd naar de DGA’s die door de uitfasering worden getroffen.

Een van de mogelijkheden om de opbrengst terug te sluisen naar de doelgroep van de DGA’s zou kunnen zijn het MKB-tarief in de vennootschapsbelasting van thans 20 procent te verlagen dan wel het bedrag, waarover dit lagere tarief wordt geheven van thans 200.000 euro, te verhogen. Wel wijst de Orde erop dat dit alternatief niet alleen ten goede komt van BV’s van DGA’s maar ook aan andere VPB-plichtige lichamen. Voorts neemt hierdoor voor de DGA de spanning tussen de IB en de VPB toe, want dividendinkomen in box 2 wordt dan ten opzichte van het DGA-loon nog gunstiger belast dan nu al het geval is, met een dienovereenkomstige grotere druk op de (conflictgevoelige) gebruikelijkloonregeling. Wel heeft deze variant de charme van de eenvoud.

Een andere ‘terugsluis’-mogelijkheid van de opbrengst zou kunnen zijn om, analoog aan de MKB-winstvrijstelling voor IB-ondernemers, voor DGA’s een ‘aftrek arbeidsbeloning DGA’ - in hetzij de LB hetzij (alleen) de IB - in te voeren. De Studiecommissie belastingstelsel (Commissie Van Weeghel) heeft dit voorstel gedaan in haar rapport “Continuïteit en vernieuwing” uit 2010. Hierdoor daalt de effectieve belastingdruk op het DGA-loon naar 44,72 procent, waardoor de druk op de (conflictgevoelige) gebruikelijkloonregeling afneemt. Voorts komt zo de effectieve belastingdruk op het DGA-loon meer in lijn te liggen met die op het dividendinkomen in box 2 (ad 40/43,75 procent), wat het belastingstelsel neutraler maakt. Ook zal het louter om fiscale redenen inbrengen van ondernemingen in de bv hierdoor verminderen.

Tot slot

De Orde benadrukt tot slot dat de huidige voorstellen voor uitfasering van het PEB dringend gewenst zijn voor de praktijk. Reeds sinds 2012 wacht de praktijk op een concrete oplossing. Daarom is de Orde verheugd met de recente versnelling in het PEB-dossier en dringt erop aan spoedig met een definitieve oplossing te komen.

Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Een afschrift van deze brief is heden verzonden aan de Staatssecretaris van Financiën.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. M.V. Lambooy
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen